

UCHWAŁA NR XXIX/278/08
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH

z dnia 26 listopada 2008 r.

**w sprawie Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych i Narkomanii w Suwałkach na 2009 rok.**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473, Nr 115, poz. 793 i Nr 176, poz. 1238) i art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485; z 2006 r. Nr 66, poz. 469 i Nr 120, poz. 826 oraz z 2007 r. Nr 7, poz. 47 i Nr 82, poz. 558) oraz art. 18 ust. 1 pkt 15 i art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591; z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806; z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568; z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759; z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457; z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337; z 2007 r. Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218 oraz z 2008 r. Nr 180, poz. 1111) w związku z art. 92 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592; z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1688 i Nr 214, poz. 1806; z 2003 r. Nr 162, poz. 1568; z 2004 r. Nr 102, poz. 1055 i Nr 167, poz. 1759 oraz z 2007 r. Nr 173, poz. 1218) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 i art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728, Nr 171, poz. 1056), Rada Miejska w Suwałkach uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Suwałkach na 2009 rok stanowiący część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Suwałki na lata 2006 – 2015, określony w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Załącznik Nr 5 do uchwały Nr XLIII/474/05 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 29 grudnia 2005 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Suwałki na lata 2006 - 2015 otrzymuje brzmienie zgodnie z załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Miejskiej w Suwałkach

Włodzimierz Marczewski

Załącznik

do Uchwały Nr XXIX/278/08

Rady Miejskiej w Suwałkach

z dnia 26 listopada 2008 r.

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII W SUWAŁKACH NA 2009 ROK

WSTĘP

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie są:

- **Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku** wraz z późniejszymi zmianami (zwana dalej ustawą o wychowaniu w trzeźwości).
- **Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku** (zwana dalej ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii).
- **Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku.**
- **Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2006 – 2010.**
- **Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2006-2010.**
- **Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.**

Podstawowe kierunki działań przewidziane do realizacji w Programie odpowiadają określonym w ustawach o wychowaniu w trzeźwości oraz przeciwdziałaniu narkomanii zadaniom nałożonym na gminy. W szczególności zadania te obejmują następujące obszary:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz osób zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

4. Wspomaganie działań instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Program precyzuje zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie na terenie miasta Suwałk. W tym obszarze działań Miasto Suwałki należy do Ogólnopolskiej Sieci Gmin Wiodących.

Program uwzględnia doświadczenia zdobyte w latach 1997-2008 oraz wyniki badań ankietowych pn. „Diagnoza problemów alkoholowych, przemocy i innych niekorzystnych zjawisk w mieście Suwałki” przeprowadzonych przez członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suwałkach w okresie grudzień 2007 r. – luty 2008 r. na terenie suwalskich szkół.

Do opracowania niniejszego Programu posłużyły również wydane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych „Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2009 roku” oraz wydane w 2008 r. wnioski z badań ESPAD z 2007 r. „Picie alkoholu przez młodzież”.

Niniejszy program uwzględnia także opinie i wnioski organizacji społecznych oraz osób zajmujących się profilaktyką i przeciwdziałaniem uzależnieniom oraz problematyką przemocy w rodzinie.

I. DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII W SUWAŁKACH.

Stan problemów alkoholowych i narkotykowych występujących na terenie Miasta Suwałk w latach 2005 - 2007.

1. Dystrybucja alkoholu

1.1 W 2007 r. wydano łącznie 233 (w 2005 r. – 217, w 2006 r. – 234) zezwolenia uprawniające do sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Miasta, w tym:

Liczba wydanych zezwoleń w poszczególnych kategoriach w latach 2005-2007.

Kategoria	Rok		
	2005	2006	2007
do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwo	106	126	110
powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu	59	55	66
powyżej 18% zawartości alkoholu	52	53	57
Łącznie	217	234	233

Źródło: Urząd Miejski w Suwałkach.

1.2 W 2007 roku na terenie miasta Suwałk funkcjonowały ogółem 232 punkty sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 163 w detalu i 69 w gastronomii (w 2005 r. było to odpowiednio 232, 165, 67; w 2006 r. było to odpowiednio 230, 165, 65). W stosunku do roku 2006 nastąpił spadek liczby punktów sprzedaży detalicznej o 2 punkty i wzrost liczby punktów sprzedaży o 4 lokale gastronomiczne.

2. Naruszanie prawa i porządku publicznego w związku z nadużywaniem alkoholu i używaniem narkotyków.

2.1 Komenda Miejska Policji w Suwałkach w 2007 r. w związku z realizacją zadań wynikających z realizacji Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi podjęła interwencje w następujących obszarach:

- Zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych – 408 spraw skierowanych do sądu, w tym 9 wobec nieletnich (w 2006 r. - 250 wniosków, w tym 27 wobec nieletnich). 569 osób ukarano mandatami.
- Zakaz sprzedaży i podawania alkoholu osobom nieletnim – 3 sprawy.
- Zakłócanie porządku publicznego – 159 wniosków do sądu o ukaranie wobec dorosłych i 10 wobec nieletnich (w 2006 r. odpowiednio 64 i 11). 11 osób ukarano mandatem.
- Wprowadzanie do sprzedaży alkoholu z nielegalnego źródła – nie prowadzono spraw (w 2006 r. skierowano 5 aktów oskarżenia do sądu).
- Nieletni ujawnieni pod wpływem alkoholu – 138 (w 2006 r. – 94).
- Kierowanie pojazdem po użyciu alkoholu – 492 sprawy skierowane do sądu, w tym 8 wobec nieletnich (w 2005 r. – 678; w 2006 r. 530 postępowań, w tym 6 wobec nieletnich).
- Zatrzymanych do wytrzeźwienia w pomieszczeniach policji – 14 (w 2006 r. – 1).

2.2 Komenda Miejska Policji w Suwałkach w 2007 r. odnotowała 95 przestępstw (w 2005 r. – 185; w 2006 r. – 96) naruszających przepisy ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, w tym 3 popełnione przez nieletnich (w 2005r. – 46; w 2006r. – 5).

2.3 W ramach działań Straży Miejskiej w 2007 r. podjęto 263 (w 2005 r. – 778; w 2006 r. – 567) interwencji dotyczących naruszania zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych.

2.4 W 2007 roku w Izbie Wyrzeźwień w Suwałkach odnotowano ogółem 2883 (w 2005 r. – 2544; w 2006 r. – 2859) pobyków osób nietrzeźwych, w tym 2592 mężczyzn (w 2005 r. – 2385; w 2006 r. – 2629), 184 kobiet (w 2005 r. – 99; w 2006 r. – 156) i 107 nieletnich (w 2005 r. – 60; w 2006 r. – 74). W 2007 r. po trzy i więcej razy przebywało 213 osób. Do Izby Wyrzeźwień trafia mniej mężczyzn, natomiast więcej nieletnich i kobiet.

3. Mieszkańcy Suwałk objęci niektórymi działaniami terapeutycznymi.

3.1 W 2007 r. w Poradni Uzależnienia i Współuzależnienia od Substancji Psychoaktywnych leczenie podjęło 267 pacjentów (w 2006 r. – 309), w tym 150 uzależnionych od narkotyków i 117 osób współuzależnionych (w 2006 r. odpowiednio – 160 i 149). Ponadto udzielono 1691 porad (w 2006 r. – 1397) oraz wystawiono 66 skierowań do ośrodków stacjonarnych i na oddziały detoksykacyjne (w 2006 r. było 35 skierowań). Na koniec 2007 roku w Poradni zarejestrowanych było 1270 osób (w 2006 r. – 1150), w tym 628 osób uzależnionych i 642 współuzależnionych.

Według specjalistów z Poradni coraz większe zagrożenie narkomanią dostrzec można wśród uczniów gimnazjów. Wśród niepełnoletnich, którzy w 2007 r. skorzystali z pomocy Poradni, połowa była między 13 a 16 rokiem życia. Coraz częstszym zjawiskiem są także uzależnienia mieszane – używanie przemienne lub równocześnie wielu substancji psychoaktywnych, czasami z różnych grup.

Wśród niezbędnych działań z zakresu przeciwdziałania narkomanii, które należy podjąć na terenie miasta Suwałk, Poradnia wskazuje poszerzenie oferty edukacyjnej na terenie szkół z uwzględnieniem edukacji rodziców.

3.2 W 2007 r. na Oddział Leczenia Uzależnień SP SP ZOZ przyjęto 688 pacjentów (w 2006 r. – 721).

Największe potrzeby Oddziału to dofinansowanie szkoleń zespołu terapeutycznego, superwizji, zakupu literatury i czasopism o tematyce psychologicznej oraz dotyczącej terapii odwykowej.

3.3 Poradnia Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu SP SP ZOZ odnotowuje stały wzrost liczby osób korzystających z jej usług:

Liczba pacjentów zarejestrowanych w Poradni Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu SP SP ZOZ.

Pacjenci \ Rok	2005 r.	2006 r.	2007 r.
uzależnieni	668	914	883
współuzależnieni	320	232	384
Łącznie	988	1146	1267

Źródło: Poradnia Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu SP SP ZOZ w Suwałkach.

Oceniając problemy alkoholowe w Suwałkach Poradnia wskazuje na obniżającą się granicę wieku pacjentów oraz potrzebę rozszerzonej oferty terapeutycznej dla osób młodych.

3.4 W 2007 r. w Dziennym Oddziale Terapii Uzależnienia od Alkoholu leczenie podjęło 129 pacjentów uzależnionych od alkoholu (w 2005 r. było to 126; w 2006 r. - 135).

Według obserwacji pracowników Oddziału Dziennego głównymi problemami w mieście Suwałki są nadużywanie alkoholu, a szczególnie piwa przez osoby nieletnie, w tym duża liczba dziewczyn oraz unikanie i wstyd przed leczeniem uzależnionych kobiet. Rozwiązaniem powyższych problemów mogłoby być stworzenie grupy terapeutycznej tylko dla kobiet połączone z szeroką promocją takiej grupy oraz realizacja programu profilaktyczno - edukacyjnego dla rodziców.

3.5 Do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło:

a) 281 nowych wniosków o wszczęcie postępowania o zobowiązanie do leczenia odwykowego wobec osób nadużywających alkoholu (w 2006 r. – 297; w 2005 r. – 301; w 2004 r. - 156),

b) skierowano 116 wniosków do Sądu Rejonowego w Suwałkach o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego (w 2006 r. – 87; w 2005 r. – 97; w 2004 r. - 64),

c) 107 spraw zostało umorzonych, między innymi z powodu zmotywowania do podjęcia leczenia odwykowego (w 2006 r. – 125; w 2005 r. – 55; w 2004 r. – 52).

Na podstawie przeprowadzonych w Suwałkach badań ankietowych, badań ogólnopolskich, danych statystycznych oraz wiedzy i doświadczeń zdobytych w trakcie realizacji zeszłorocznego programu można wyciągnąć następujące wnioski w obszarze problemów alkoholowych i innych zagrożeń społecznych:

NEGATYWNE TENDENCJE

1. Znacząca część badanych uczniów należy do konsumentów napojów alkoholowych, a najczęściej spożywanym trunkiem jest piwo. Połowa szóstoklasistów, ponad $\frac{3}{4}$ uczniów II klas gimnazjum oraz 84% uczniów klas I szkół ponadgimnazjalnych ma za sobą inicjację alkoholową.
2. Młodzi ludzie nie mają problemu z omijaniem zakazu sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim – co 5 uczeń gimnazjum i co 2 uczeń szkoły ponadgimnazjalnej sam kupił alkohol.
3. Najczęściej młodzież pije alkohol w domu kolegi/koleżanki lub własnym.
4. Inicjacja alkoholowa najczęściej występuje w wieku 10-15 lat, jednakże po alkohol sięgają również młodsze dzieci.
5. Wzrost liczby nieletnich ujawnionych pod wpływem alkoholu oraz trafiających do Izby Wytrzeźwień.
6. Głównymi powodami picia alkoholu przez młodzież są namowy kolegów, chęć dobrej zabawy, ciekawość, chęć pocucia się dorosłym oraz problemy. Wraz z wiekiem obniża się liczba osób wskazująca jako powód picia namowy kolegów, chęć pocucia się dorosłym oraz ciekawość, a wzrasta w przypadku chęci dobrej zabawy (także relaksu) oraz problemów.
7. Głównymi powodami zażywania narkotyków przez młodzież są chęć dobrej zabawy, namowy kolegów, ciekawość oraz problemy.
8. Problem zażywania narkotyków przez młodzież pojawia się na przełomie gimnazjum i szkoły średniej (2% uczniów klasy II gimnazjum zażywało narkotyki i 25% uczniów klasy I szkoły średniej).
9. Wzrasta liczba pacjentów współuzależnionych zgłaszających się do poradni z problemami alkoholowymi (spada liczba pacjentów uzależnionych).
10. Nieznaczny wzrost liczby klientów Izby Wytrzeźwień w Suwałkach (spadek liczby mężczyzn, wzrost liczby kobiet i nieletnich).

POZYTYWNE TENDENCJE

1. Trzykrotny spadek spraw wobec nieletnich w związku ze spożywaniem alkoholu w miejscach publicznych.
2. Systematyczny spadek spraw kierowanych do sądu za kierowanie pojazdem po użyciu alkoholu.
3. Spadek liczby przestępstw naruszających przepisy Ustawy o narkomanii.

4. Spada liczba pacjentów zgłaszających się do poradni z problemami narkomanii (spada nieznacznie liczba pacjentów uzależnionych a większym stopniu współzależnionych).
5. Spadek liczby pacjentów uzależnionych zgłaszających się do suwalskich placówek leczenia odwykowego.
6. Wzrost wiedzy na temat choroby alkoholowej.

STRATEGICZNE KIERUNKI PRZYSZŁYCH DZIAŁAŃ:

1. Dalsze wspieranie działalności świetlic środowiskowych w celu objęcia nimi jak największej liczby dzieci z grup ryzyka (z rodzin dysfunkcyjnych, w tym z problemem alkoholowym).
2. Kontynuacja działań w zakresie profilaktyki szkolnej w oparciu o programy wykorzystujące aktywność własną uczniów, i poszerzanie o inne rozbudowane, cykliczne programy profilaktyczne. Istotne jest, aby zajęcia profilaktyczne obejmowały ćwiczenia odmawiania, nieulegania naciskowi grupy, bronięcia własnych postaw i przekonań, skutecznego zaspokajania potrzeb oraz rozwiązywania problemów osobistych.
3. Realizacja programów profilaktycznych obejmować powinna coraz młodsze grupy wiekowe. Jak wykazują badania, jednym z ważniejszych zadań jest dotarcie do uczniów szkół podstawowych. Jest to najlepszy moment, aby wpłynąć na zmianę preferencji w korzystnym kierunku, gdyż po przejściu do gimnazjum zaczyna się wzrost niepożądanych zachowań alkoholowych oraz kontaktów ze środkami odurzającymi.
4. W związku z różnorodnością działań ryzykownych podejmowanych przez młodzież a także szeroką skalą innych zagrożeń wskazane jest podejmowanie oddziaływań edukacyjnych i prewencyjnych dotyczących różnych środków odurzających (alkohol, tytoń, narkotyki) czy też adekwatnych sposobów zachowania się w sytuacjach przemocowych.
5. Wzrost dostępności programów edukacyjnych dla osób dorosłych dotyczących problemów alkoholowych oraz narkomanii m.in. poprzez preferowanie programów profilaktycznych w szkołach obejmujących oprócz młodzieży także rodziców (np. „Trzeci Elementarz”, Program Profilaktyczny „NOE”).
6. Zapewnienie młodzieży alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu m.in. poprzez finansowanie organizacji dodatkowych zajęć pozalekcyjnych i finansowanie rozwoju infrastruktury służącej do realizacji tych przedsięwzięć oraz promowanie atrakcyjnego, zdrowego stylu życia.
7. Konieczne jest tworzenie i udoskonalanie zintegrowanego miejskiego systemu profilaktyki angażującego wiele grup społeczności lokalnej (oprócz młodzieży i rodziców także wychowawców, sprzedawców napojów alkoholowych, przedstawicieli samorządu, policji, sądów itp.).

8. Wzmocnienie funkcji prewencyjnej w stosunku do sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim i dostępności narkotyków realizowanej m.in. przez Straż Miejską i Policję.

II. ZASOBY LOKALNE UMOŻLIWIAJĄCE PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ I NAPRAWCZEJ W SUWAŁKACH.

1. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Specjalistyczny Psychiatryczny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej (SP SP ZOZ), w tym:
 - Poradnia uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu,
 - Oddział Leczenia Uzależnień i Zaburzeń Emocjonalnych,
 - Poradnia uzależnienia i współuzależnienia od substancji psychoaktywnych.
3. Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia od Alkoholu.
4. Centrum Interwencji Kryzysowej przy Parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa, w tym schronisko dla osób doświadczających przemocy domowej.
5. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w tym:
 - Punkt Informacyjny - konsultacyjny dla Ofiar Przemocy i z Problemem Alkoholowym.
6. Suwalskie Stowarzyszenie „Wybór”.
7. Suwalskie Stowarzyszenie Klub Abstynentów „Filar”.
8. Centrum Aktywności Społecznej „Pryzmat”.
9. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna.
10. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci.
11. Stowarzyszenie Przyjaciół DPS „Kalina”.
12. Fundacja PROMETEUSZ.
13. Związek Harcerstwa Polskiego.
14. Grupy AA i AL.- ANON.
15. Komenda Miejska Policji.
16. Straż Miejska.
17. Izba Wyrzeźwień.
18. Sądy, kuratorzy sądowi.
19. Prokuratura Rejonowa.
20. Świetlice środowiskowe prowadzone przez:
 - Parafię św. Aleksandra
 - Fundację „Źródło”
 - Zgromadzenie Sióstr św. Teresy od Dzieciątka Jezus
 - Społeczną Organizację Przyjaciół Dzieci „Przystań”
 - Suwalską Spółdzielnię Mieszkaniową
 - Oddział Terenowy Stowarzyszenia Ochotniczych Hufców Pracy

- Przedszkole nr 5 z Oddziałem Integracyjnym.
- 21. Przedszkola, szkoły, placówki oświatowe i opiekuńczo – wychowawcze.
- 22. Lokalne, regionalne i krajowe mass media.
- 23. Suwalska Spółdzielnia Mieszkaniowa.
- 24. Biblioteka Publiczna im. M. Konopnickiej.
- 25. Regionalny Ośrodek Kultury i Sztuki.
- 26. Młodzieżowy Dom Kultury.
- 27. Zarząd Budynków Mieszkalnych.
- 28. Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Ustawicznego.
- 29. Ośrodek Sportu i Rekreacji.

III. CELE STRATEGICZNE PROGRAMU.

Prezentowany Program zakłada długofalowe, wielostronne i skoordynowane oddziaływania, których głównym celem jest ograniczanie rozmiarów szkód związanych z alkoholem na poziomie lokalnym poprzez:

1. Rozpoznawanie specyfiki problemów alkoholowych, narkomanii oraz przemocy z tych problemów wynikającej na terenie miasta Suwałki oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w ich rozwiązywaniu.
2. Zmniejszenie rozmiarów aktualnie występujących problemów.
3. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów.
4. Zwiększanie zasobów kadrowych, lokalowych i infrastrukturalnych niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.

IV. ZADANIA PRIORYTETOWE PROGRAMU NA 2009 ROK.

1. Wspieranie i dofinansowanie bieżącej działalności placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego typu: świetlice środowiskowe, socjoterapeutyczne, dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, w których realizowany jest program: socjoterapeutyczny, psychoedukacyjny lub psychoprofilaktyczny.
2. Wspieranie działań zwiększających dostępność pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz członków ich rodzin.
3. Dofinansowanie działalności służącej zmniejszaniu skali zjawiska przemocy w rodzinach osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.
4. Prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych na rzecz ograniczenia zakupu i spożywania napojów alkoholowych, szczególnie przez nieletnich.
5. Doskonalenie umiejętności osób zawodowo i społecznie zajmujących się rozwiązywaniem lokalnych problemów w sferze profilaktyki uzależnień i przeciwdziałaniu przemocy.

V. ZADANIA SZCZEGÓŁOWE NA 2009 ROK.

I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz osób zagrożonych uzależnieniem.

- 1) wsparcie placówek służby zdrowia i stowarzyszeń w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych (ustawa o wychowaniu w trzeźwości i ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii);
- 2) wsparcie Poradni Uzależnienia i Współuzależnienia od Substancji Psychoaktywnych SP SP ZOZ w Suwałkach (ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii);
- 3) dofinansowanie szkoleń terapeutów, odbywających się w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników lecznictwa odwykowego (ustawa o wychowaniu w trzeźwości i ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii);
- 4) dofinansowanie grup wsparcia oraz maratonów dla osób uzależnionych od alkoholu (ustawa o wychowaniu w trzeźwości);
- 5) wspieranie programów w zakresie reintegracji społecznej i terapeutycznych dla osób uzależnionych z utrwaloną abstynencją (ustawa o wychowaniu w trzeźwości);
- 6) dofinansowanie obozów terapeutycznych dla osób uzależnionych oraz ich rodzin (ustawa o wychowaniu w trzeźwości);
- 7) objęcie pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną uzależnionej młodzieży (ustawa o wychowaniu w trzeźwości i ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii);
- 8) dofinansowanie działalności alkoholowego telefonu zaufania dla osób z problemem alkoholowym (ustawa o wychowaniu w trzeźwości);
- 9) wsparcie działalności Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego dla ofiar przemocy i z problemem alkoholowym przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej (ustawa o wychowaniu w trzeźwości);
- 10) remont pomieszczeń Dziennego Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkoholu przy ul. Sportowej 24 prowadzonego przez NZOZ Ośrodek Profilaktyki Terapii Uzależnień i Współuzależnienia Stowarzyszenia „Wybór” w Suwałkach (ustawa o wychowaniu w trzeźwości);
- 11) prowadzenie działań zmierzających do zmotywowania osoby nadużywającej alkoholu do ograniczenia jego spożycia lub, gdy jest to konieczne, podjęcia przez nią leczenia odwykowego (ustawa o wychowaniu w trzeźwości);
- 12) wspieranie lekarzy i pielęgniarek podstawowej opieki zdrowotnej poprzez dostarczenie narzędzi w zakresie stosowania metod wczesnej diagnozy i krótkiej interwencji oraz Płodowego Zespołu Alkoholowego FAS (w przypadku zgłaszanego zainteresowania ze strony personelu medycznego zatrudnionego w placówkach służby zdrowia na terenie miasta Suwałk) oraz propagowanie stosowania tych metod (ustawa o wychowaniu w trzeźwości).

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i/lub narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

- 1) dofinansowanie zajęć terapeutycznych i grup wsparcia dla osób współuzależnionych (ustawa o wychowaniu w trzeźwości);
- 2) dofinansowanie zajęć terapeutycznych dla Dorosłych Dzieci Alkoholików (DDA) (ustawa o wychowaniu w trzeźwości);
- 3) dofinansowanie świetlic środowiskowych, opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży. Standardy, które muszą być spełnione przy prowadzeniu poszczególnych rodzajów świetlic określone są w Załączniku nr 1 do niniejszego Programu (ustawa o wychowaniu w trzeźwości i ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii);
- 4) dofinansowanie dziecięcych i młodzieżowych grup psychoedukacyjnych i socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym Standardy, które muszą być spełnione przy prowadzeniu zajęć socjoterapeutycznych określone są w Załączniku nr 1 do niniejszego Programu (ustawa o wychowaniu w trzeźwości);
- 5) objęcie członków rodzin z problemem uzależnień bezpłatną pomocą terapeutyczną i psychologiczno – prawną (ustawa o wychowaniu w trzeźwości i ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii);
- 6) inicjowanie i wspieranie działań służących pogłębianiu więzi w rodzinie z problemem alkoholowym – obozy terapeutyczne, półkolonie, pikniki, itp. (ustawa o wychowaniu w trzeźwości);
- 7) wspieranie działalności punktów poradnictwa psychologiczno – prawnego, ośrodków interwencji kryzysowej, schronisk i ośrodków wsparcia dla osób doświadczających przemocy (ustawa o wychowaniu w trzeźwości);
- 8) dofinansowanie realizacji programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie (ustawa o wychowaniu w trzeźwości);
- 9) prowadzenie zajęć korekcyjno – naprawczych dla sprawców przemocy domowej (ustawa o wychowaniu w trzeźwości);
- 10) prowadzenie grup terapeutycznych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie (ustawa o wychowaniu w trzeźwości);
- 11) dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych, porad, seminariów i konferencji w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem uzależnień i przemocy (ustawa o wychowaniu w trzeźwości i ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii).

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

PROFILAKTYKA

- 1) prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo - wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży (ustawa o wychowaniu w trzeźwości i ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii);
- 2) finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych (ustawa o wychowaniu w trzeźwości i ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii);
- 3) wsparcie organizacji różnego rodzaju powszechnie dostępnych zajęć pozalekcyjnych oraz miejsc do uprawiania sportu, zabawy i wypoczynku na trzeźwo (ustawa o wychowaniu w trzeźwości i ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii);
- 4) wspieranie realizacji programów profilaktyczno – interwencyjnych dla dzieci i młodzieży już upijającej się (ustawa o wychowaniu w trzeźwości);
- 5) wspieranie lokalnych imprez sportowych i rekreacyjnych promujących zdrowy styl życia wolny od alkoholu z udziałem dzieci, młodzieży oraz rodzin – m.in. festyny, pikniki rodzinne, pielgrzymki trzeźwościowe itp. (ustawa o wychowaniu w trzeźwości);
- 6) wspieranie środowisk promujących zdrowy tryb życia i postawy abstynenckie wśród dzieci i młodzieży tj. drużyny harcerskie, grupy oazowe, grupy samorozwojowe i samopomocowe itp. (ustawa o wychowaniu w trzeźwości i ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii);
- 7) dofinansowanie zakupu sprzętu i strojów umożliwiających prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo - rekreacyjnych (ustawa o wychowaniu w trzeźwości i ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii);
- 8) organizowanie lokalnych i włączanie się do ogólnopolskich kampanii profilaktyczno – edukacyjnych (ustawa o wychowaniu w trzeźwości i ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii);
- 9) przeprowadzenie diagnozy lokalnych problemów oraz zasobów w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów społecznych – alkoholizmu, narkomanii oraz przemocy w rodzinie (ustawa o wychowaniu w trzeźwości i ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii);
- 10) opracowanie stałego wykazu danych (wskaźników) z poszczególnych obszarów działań – coroczne ich gromadzenie, porównywanie z danymi z ubiegłych lat oraz z danymi ogólnopolskimi, wyznaczanie tendencji oraz opracowywanie wniosków (ustawa o wychowaniu w trzeźwości i ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii);

EDUKACJA

- 11) opracowanie i zorganizowanie dystrybucji ulotek informacyjnych o miejscach, w których można uzyskać pomoc w rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii oraz przemocy domowej (ustawa o wychowaniu w trzeźwości i ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii);
- 12) podejmowanie działań edukacyjnych i szkoleniowych skierowanych do sprzedawców alkoholu (ustawa o wychowaniu w trzeźwości);
- 13) podejmowanie działań edukacyjnych przeznaczonych dla rodziców, których celem jest m.in. wspieranie abstynencji dziecka i przygotowanie go do podejmowania odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych (warsztaty, programy edukacyjne, wywiadówki profilaktyczne, itp.) (ustawa o wychowaniu w trzeźwości i ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii);
- 14) organizowanie i dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dzieckiem, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych przez nauczycieli, pedagogów, psychologów (ustawa o wychowaniu w trzeźwości i ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii);
- 15) wsparcie organizacji szkoleń i warsztatów dla różnych grup społecznych i zawodowych z zakresu problematyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy (ustawa o wychowaniu w trzeźwości i ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii);
- 16) finansowanie szkoleń w zakresie problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, zwłaszcza specyfiki funkcjonowania rodziny z problemem alkoholowym (ustawa o wychowaniu w trzeźwości i ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii);
- 17) wsparcie organizacji szkoleń osób realizujących programy profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania narkomanii (ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii);
- 18) inicjowanie powstawania audycji radiowych, telewizyjnych, debat, konferencji prasowych oraz publikacji w prasie na temat zapobiegania problemom alkoholowym i przeciwdziałania przemocy domowej (ustawa o wychowaniu w trzeźwości);
- 19) zakup/opracowanie oraz dystrybucja materiałów informacyjno – edukacyjnych z zakresu problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy domowej (ustawa o wychowaniu w trzeźwości i ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii);
- 20) zakup i rozpowszechnianie materiałów promocyjnych i informatorów dotyczących działalności Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (ustawa o wychowaniu w trzeźwości);
- 21) opracowanie i wydanie kalendarza Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (ustawa o wychowaniu w trzeźwości);

- 22) podjęcie działań zmierzających do przygotowania liderów do pracy na ulicy i na dyskotekach z młodzieżą zażywającą narkotyki (tzw. streetworker i partyworker) – (ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii).

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

- 1) udzielanie wsparcia finansowo – organizacyjnego instytucjom i organizacjom, które zgodnie ze swoim statutem realizują zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy (ustawa o wychowaniu w trzeźwości i ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii);
- 2) pomoc osobom uzależnionym, współuzależnionym, ofiarom i sprawcom przemocy domowej w zakresie rozwiązywania osobistych problemów alkoholowych i narkomanii (ustawa o wychowaniu w trzeźwości i ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii);
- 3) dofinansowanie szkoleń typu: Studium Pomocy Psychologicznej, Programu Rozwoju Osobistego, warsztaty pomagania osobom uzależnionym i współuzależnionym itp. (ustawa o wychowaniu w trzeźwości i ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii);
- 4) zakup testów na obecność narkotyków (ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii);
- 5) dofinansowanie punktu konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin przy Izbie Wytrzeźwień w Suwałkach (ustawa o wychowaniu w trzeźwości).

V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

- 1) podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów ustawy związanych z zakazem reklamy i promocji napojów alkoholowych prowadzonej na terenie Suwałk (ustawa o wychowaniu w trzeźwości);
- 2) podejmowanie interwencji w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy dotyczących zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych określonym w Ustawie osobom i w określonych sytuacjach (ustawa o wychowaniu w trzeźwości);
- 3) występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy (ustawa o wychowaniu w trzeźwości);
- 4) zwiększenie działań prewencyjnych w stosunku do sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych poprzez finansowanie zatrudnienia strażnika miejskiego (ustawa o wychowaniu w trzeźwości).

VI. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Zadania w obszarze pomocy społecznej oraz integracji społecznej realizowane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suwałkach.

VI. SPOSOBY REALIZACJI ZADAŃ.

1. Wydział Zdrowia i Pomocy Społecznej.
2. Członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
4. Zlecanie zadań jednostkom i zakładom budżetowym miasta.
5. Zakup i zlecanie zewnętrzne poprzez konkursy ofert i zamówienia publiczne.
6. Powierzanie zadań Kościołowi Katolickiemu i innym Kościołom oraz związkom wyznaniowym.
7. Na realizację zadań Programu przeznacza się środki pobierane przez gminę z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Suwałk. Wysokość ww. środków określi uchwała Rady Miejskiej w Suwałkach w sprawie budżetu na 2009 rok. Strukturę wydatków Programu określa Preliminarz wydatków niniejszego Programu.

VII. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W SUWAŁKACH.

1. Członek Komisji za udział w pracach podzespołu problemowego w danym miesiącu otrzymuje:
 - za pierwsze posiedzenie wynagrodzenie w wysokości 10% aktualnego minimalnego wynagrodzenia,
 - za każdy następny udział dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 2% aktualnego minimalnego wynagrodzenia.
2. Przewodniczący, jego zastępca, przewodniczący podzespołów i sekretarz Komisji, za udział w pracach podzespołu problemowego w danym miesiącu otrzymują:
 - za pierwsze posiedzenie wynagrodzenie w wysokości 15% aktualnego minimalnego wynagrodzenia,
 - za każdy następny udział dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 2% aktualnego minimalnego wynagrodzenia.

3. Za udział w posiedzeniu plenarnym Komisji członkowie, przewodniczący i jego zastępca, sekretarz Komisji i przewodniczący podzespołów Komisji każdorazowo otrzymują wynagrodzenie w wysokości 3% aktualnego minimalnego wynagrodzenia.
4. Wynagrodzenie wypłacane jest z dołu, na podstawie listy obecności, stanowiącej załącznik do protokołu z posiedzenia lub przeprowadzonych czynności. Osoby nie uczestniczące w pracach Komisji nie otrzymują ww. wynagrodzeń.

**VIII. W RAMACH OGRANICZANIA DOSTĘPNOŚCI DO
ALKOHOLU USTALA SIĘ ZASADĘ, ŻE JEDEN PUNKT
SPRZEDAŻY I PODAWANIA NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH
ZAWIERAJĄCYCH POWYŻEJ 4,5% ZAWARTOŚCI ALKOHOLU
(Z WYJĄTKIEM PIWA) PRZEZNACZONYCH DO SPOŻYCIA W
MIEJSCU JAK I POZA MIEJSCEM SPRZEDAŻY, PRZYPADA NA
CO NAJMNIEJ 400 MIESZKAŃCÓW (WEDŁUG MIEJSCA
STAŁEGO ZAMELDOWANIA W SUWAŁKACH).**

Według stanu na dzień 31.12.2007 roku liczba mieszkańców Suwałk wynosiła 69281 osoby. Natomiast limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 4,5% wynosi 155.

Z powyższego wynika, że w Suwałkach na jeden punkt sprzedaży ww. napojów alkoholowych przypada 447 mieszkańców.

Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych w wybranych miastach na tle średniej w woj. podlaskim oraz w kraju.

Miasto	Liczba ludności (dane zaokrąglone)	Limit punktów sprzedaży			Liczba osób przypadająca na jeden punkt (2:3)
		ogółem	detal	gastronomia	
1	2	3	4	5	6
Łomża	63800	65	25	40	981
Suwałki	69300	155	90	65	447
Ełk	56500	160	110	50	353
Legionowo	51000	150	100	50	340
Piotrków Tryb.	79600	270	170	100	295
Leszno	64000	220	120	100	291
Żory	62800	220	100	120	285
Chełm	68100	350	200	150	194
woj. podlaskie*	1224000	3827	2338	1425	320
Polska*	38161300	163547	100239	56752	233

* dane Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za 2005 r. Limit punktów sprzedaży ogółem nie jest sumą kolumn 4 i 5 z powodu braku niektórych danych przesyłanych przez gminy w sprawozdaniach.

PRELIMINARZ WYDATKÓW

MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII W SUWAŁKACH W 2009 ROKU.

Lp.	KATEGORIA ZADANIA	STRUKTURA WYDATKÓW
1.	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz osób zagrożonych uzależnieniem.	13%
2.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i/lub narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	37%
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.	32%
4.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.	8%
5.	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13 ¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.	4%
6.	Koszty związane z działaniem Komisji, w tym: wynagrodzenia członków Komisji, opłaty, zakupy materiałów i artykułów do bieżącej pracy Komisji itp.	6%
	RAZEM	100,00%